
VODIČ ZA STUDENTE S INVALIDITETOM

Vodič je izrađen u sklopu projekta LiberatoTalk, koji provodi Udruga Liberato s partnerima te je sufinanciran od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih, Studentskog zbora Sveučilišta u Splitu, Splitsko-dalmatinske županije i Grada Splita. Njihova kontinuirana podrška i predanost unaprjeđenju inkluzivnog obrazovanja predstavljaju važan doprinos stvaranju pristupačnijeg sustava visokog obrazovanja.

Svrha vodiča je pružiti podršku i relevantne informacije studentima s invaliditetom koji žele ostvariti svoj puni potencijal na sveučilištu. Osmišljen je kako bi ponudio praktične savjete i jasne smjernice, pri čemu naglašavamo da su sve informacije informativnog karaktera. Svjesni smo da se svaki student suočava s jedinstvenim izazovima i potrebama, stoga potičemo korisnike da se dodatno informiraju te da se, prema vlastitim potrebama, obrate specijaliziranim službama i uredima za podršku studentima s invaliditetom na svojim sveučilištima.

Liberat

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo znanosti,
obrazovanja i mladih

SPLITSKO
DALMATINSKA
ŽUPANIJA

GRAD SPLIT

SZST

STUDENSKI ZBOR
SVEUČILIŠTA U SPLITU

SADRŽAJ

1

UVOD

Kako čitati ovaj vodič	1
Dobrodošli u akademsku avanturu!	1
Put do uspješnog akademskog obrazovanja	2
Hrvatski studentski zbor	2
Udruga Liberato	3
Koordinacija pravobranitelja za podršku u visokom obrazovanju	3

2

ZAŠTO UPISATI FAKULTET?

Zašto fakultet?	4
Iskoristi svoj potencijal i ostvari svoje snove	5

3

TKO SE SMATRA STUDENTOM S INVALIDITETOM?

6

4

PRAVA KOJA TI PRIPADAJU

Polaganje državne mature – prilagodbe koje možeš tražiti	8
Prednost pri upisu	9

5**PITANJE FINANCIJA**

Subvencija troškova školovanja	11
Studentski dom	11
Prijevoz	12
Stipeendije	13

6**STUDENTSKA PRAVA I PODRŠKA TIJEKOM STUDIJA**

Prilagodbe nastavnog procesa i načina polaganja ispita	14
Izostanci	15
Osiguravanje prostorne pristupačnosti	16
Zaštita prava i podataka	16

7**SLATKE MUKE ODABIRA FAKULTETA**

Sveučilište u Splitu	18
Sveučilište u Rijeci	21
Sveučilište u Osijeku	24
Sveučilište u Zadru	26
Sveučilište u Dubrovniku	29
Sveučilište u Zagrebu	31
Sveučilište Sjever	33
Sveučilište u Puli	36
Sveučilište u Mostaru	38

8**OSTALO**

Iskustva studenata	41
Dobro je znati	46

1. UVOD

1.1. Kako čitati ovaj vodič

Ovo je vodič koji ti govori jasno, ljudski i bez komplikacija:

- što te čeka na fakultetu,
- koja su tvoja prava,
- kome se javiti kad imaš problem,
- i zašto je studiranje zaista moguće.

1.2. Dobrodošli u akademsku avanturu!

Ako čitaš ovaj vodič, velika je vjerojatnost da stojiš pred važnom odlukom odabira i upisa fakulteta. Možda si uzbuđen/a, možda zbunjen/a, a možda osjećaj i pojedine strahove. No, sve je to potpuno normalno.

Ideja iza ovog vodiča bila je jednostavna, ali važna: stvoriti putokaz koji će vam biti pravi suputnik kroz studentski život. Studiranje s invaliditetom može donijeti dodatna pitanja i prepreke, ali ono ne umanjuje tvoje sposobnosti, ambicije i snove.

Vodič je napisan s namjerom da ti:

- objasni stvari jasno i jednostavno,
- pokaže koja su tvoja prava,
- predstavi institucije koje su tu da te podrže,
- da ti dokaže kako nisi sam/a u ovom procesu.

1.3. Put do uspješnog akademskog obrazovanja

Put do fakulteta (i kroz fakultet) nije uvijek ravan. Ponekad je pun pitanja, prilagodbi i traženja pravih informacija. Upravo zato postoje institucije i organizacije koje imaju jednu zajedničku ulogu - štititi prava studenata i poboljšati kvalitetu studentskog života.

U ovom dijelu ti pokazujemo da iza sustava i propisa stoje ljudi koji razumiju tebe i tvoje potrebe, te rade na tome da visoko obrazovanje bude dostupno svima.

1.4. Hrvatski studentski zbor

Studentski predstavnici imaju važnu ulogu u sustavu visokog obrazovanja. Njihova glavna zadaća je zastupanje interesa i obrana prava studenata. Kao predstavnici studentske zajednice, njihov cilj je osigurati da se glas studenata čuje u procesima odlučivanja na sveučilištu ili visokom učilištu. Oni surađuju s upravom, profesorima i ostalima kako bi osigurali da se studenti tretiraju pravično i da imaju pristup kvalitetnom obrazovanju.

Hrvatski studentski zbor (HSZ) je tijelo koje koordinira rad svih studentskih zborova visokih učilišta u Republici Hrvatskoj. Njegova uloga je usklađivanje aktivnosti i programa studentskih zborova te raspravljanje o pitanjima od zajedničkog interesa za studente. HSZ također vodi aktivnosti u međunarodnoj suradnji, što može uključivati razmjenu studenata, sudjelovanje u međunarodnim studentskim organizacijama i suradnju s drugim visokoškolskim institucijama diljem svijeta.

1.5. Udruga Liberato

Udruga Liberato čini mali kreativni tim studenata Sveučilišta u Splitu koji su autori ovog vodiča. Naša želja je da kroz ovaj vodič dobiješ sve one osnovne informacije koje trebaš znati i pripremiti za početak tvog akademskog putovanja. Radimo na stvaranju svijesti o svakodnevnim potrebama studenata s invaliditetom, potičemo razumijevanje i prihvaćanje različitosti te radimo na stvaranju inkluzivnog okruženja u akademskom okruženju. Kroz razne programe, kao što su radionice, predavanja i događanja, Udruga Liberato pruža podršku mladima i studentima s invaliditetom u područjima obrazovanja, karijernog razvoja, socijalne integracije i osobnog rasta. Također se zalažemo za prilagodbu fizičkog okruženja i infrastrukture kako bi se osigurala pristupačnost za sve.

1.6. Koordinacija pravobranitelja za podršku u visokom obrazovanju

U kontekstu koordinacije pravobranitelja za podršku u visokom obrazovanju su predstavnici službi za podršku studentima s invaliditetom na devet sveučilišta te predstavnicima Ministarstva znanosti i obrazovanja uz predstavnika veleučilišta, studenata, studentskih udruga i stručnjaka. Djelokrug rada obuhvaća usklađivanje praksi postupanja u osiguravanju podrške studentima na ustanovama visokog obrazovanja u RH, posebice identificiranih ranjivih skupina studenata te promicanje načela inkluzivnosti obrazovanja, nediskriminacije, univerzalnog dizajna i razumne prilagodbe, osiguranja uvjeta za kvalitetno i jednako dostupno visoko obrazovanje na svim razinama pod jednakim uvjetima bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi.

2. ZAŠTO UPISATI FAKULTET?

Prije nego što kreneš razmišljati o papirima, pravima i rokovima, važno je odgovoriti na jedno jednostavno pitanje.

2.1. Zašto fakultet?

- **Zato što imaš pravo na visoko obrazovanje**

Danas sve više fakulteta ulaže napore u prilagodbu prostora, nastave i ispita studentima s invaliditetom. To uključuje asistivnu tehnologiju, prilagođene ispite, fleksibilnije oblike nastave i dodatnu podršku.

Drugim riječima - sustav se (polako, ali sigurno) prilagođava tebi.

- **Zato što fakultet nije samo učenje**

Fakultet je i mjesto gdje:

- upoznaješ ljude sličnih interesa
- razvijaš samostalnost
- gradiš samopouzdanje
- učiš kako se snaći u stvarnom svijetu

Nisi dužan/na sudjelovati u svemu, ali imaš pravo birati ono što ti odgovara.

- **Zato što pripadaš**

Ako se ikada osjećaš kao da si drugačiji/a - znaj da fakulteti trebaju upravo takve ljude. Različitost obogaćuje akademsku zajednicu, a tvoja perspektiva ima vrijednost.

Tvoje obrazovanje je početak tvog novog životnog puta kojim ulažeš u samog sebe.

2.2. Iskoristi svoj potencijal i ostvari svoje snove

Prepoznavanje vlastitog potencijala i pronalaženje odgovarajućeg mjesta za njegovo razvijanje je najbolji korak koji možeš poduzeti za sebe. Iako postoje različite mogućnosti, fakultet pruža izvanredne prilike koje su teško dostupne samostalnim istraživanjem tržišta rada.

Danas su fakulteti dostupniji nego ikad prije i to je mjesto gdje upoznaješ ljude slične sebi, gradiš samopouzdanje, otkrivaš što te zaista zanima i stvaraš nova prijateljstva (i uspomene koje ćeš prepričavati godinama).

3. TKO SE SMATRA STUDENTOM S INVALIDITETOM?

Invaliditet nije uvijek vidljiv – i to je važno naglasiti.

Studenti s invaliditetom su osobe koje imaju dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja koja, međudjelovanju s različitim preprekama, mogu otežavati njihovo puno i učinkovito sudjelovanje u visokom obrazovanju na ravnopravnoj osnovi s drugim studentima. Zato su nekim studentima potrebne prilagodbe i podrška kako bi mogli ravnopravno sudjelovati u studiranju.

Kada govorimo o različitim stanjima, teškoćama i oštećenjima, primjeri uključuju:

- oštećenje vida
- oštećenje sluha
- motorička oštećenja i teškoće kretanja
- kronične bolesti
- teškoće mentalnog zdravlja
- specifične teškoće u učenju, poput disleksije i disgrafije, te neurorazvojne poremećaje poput ADHD-a
- ostala zdravstvena stanja ili teškoće koje mogu utjecati na studiranje, bez obzira na to jesu li trajne, privremene ili povremene.

Svaki student ima drukčije potrebe, izazove i snage. Upravo zato se prilagodbe dogovaraju individualno, u suradnji sa službama za podršku na visokom učilištu i nastavnicima. Važno je prepoznati

utječe li tvoje stanje na studiranje i trebaš li određenu prilagodbu ili podršku.

Napomena: pojedini studenti neće moći ostvariti određena prava ako ne dostave potpunu i pravodobnu dokumentaciju. Zato je važno unaprijed provjeriti uvjete i pripremiti svu potrebnu dokumentaciju.

4. PRAVA KOJA TI PRIPADAJU

Prije nego što kreneš u svijet fakultetskih prijava, važno je znati jednu stvar: imaš prava koja postoje kako bi ti omogućila jednake uvjete studiranja.

U ovom poglavlju saznat ćeš:

- koja prava možeš ostvariti
- kada ih možeš koristiti
- kome se trebaš obratiti da ih ostvariš.

Možda već znaš dio svojih prava iz dosadašnjeg školovanja, ali ako planiraš upisati fakultet, korisno je znati koja su ti prava dostupna i u sustavu visokog obrazovanja.

4.1. Polaganje državne mature – prilagodbe koje možeš tražiti

Ako planiraš upisati fakultet, državna matura često je prvi veći korak. Dobra je vijest da kao pristupnik s invaliditetom ili drugim teškoćama možeš zatražiti **prilagodbu načina polaganja ispita državne mature**. NCVVO i za školsku godinu 2025./2026. koristi termin “prilagodba ispitne tehnologije”, a zahtjev i popratna dokumentacija za pristupnike podnose se do 21. veljače 2026. na adresu prilagodba@ncvvo.hr.

To može uključivati:

- produženo vrijeme pisanja ispita

- prilagođeni format ispitnog materijala, primjerice uvećani font ili grafičku prilagodbu
- pisanje dijela ispita na računalu
- uporabu pomoćnih i asistivnih pomagala
- podršku druge osobe u skladu s odobrenim prilagodbama
- polaganje ispita u zasebnoj prostoriji, kada je to potrebno.

Kako bi ostvario/la ovo pravo, potrebno je napraviti nekoliko koraka:

1. Podnijeti zahtjev za prilagodbu

Dokumentaciju ne izdaje ispitni koordinator, ali ti može pomoći u postupku prijave i objasniti što je potrebno dostaviti. Dokumentaciju najčešće pribavljaš od liječnika, stručnih suradnika škole ili drugih nadležnih stručnjaka, ovisno o vrsti teškoće i traženoj prilagodbi.

2. Provjeriti upute i proceduru NCVVO-a

Vrlo je važno proučiti aktualne upute, obrasce i proceduru na mrežnim stranicama NCVVO-a jer se detalji, rokovi i popratna dokumentacija mogu mijenjati iz godine u godinu.

Ukratko: zahtjev se podnosi na vrijeme, uz odgovarajuću dokumentaciju, a ispitni koordinator ti može pomoći da cijeli postupak prođe što jednostavnije.

4.2. Prednost pri upisu

Kandidati s invaliditetom mogu, pod propisanim uvjetima, ostvariti pravo upisa na studij kroz posebne mogućnosti u sustavu prijave na visoka učilišta. Sustav Postani student i Središnji prijavni ured vode

postupak prijava na studije, a dio podataka o statusu invaliditeta danas se može provjeravati i kroz povezane registre, pa kandidati u nekim slučajevima više ne moraju dostavljati dokaz o određenom postotku ili stupnju oštećenja Središnjem prijavnom uredu.

Važno je naglasiti da se pravo ne temelji jednostavno na jednoj staroj formuli poput “60 % tjelesnog oštećenja”, nego na važećim pravilima, dokumentaciji i uvjetima pojedinog upisnog postupka. Također, kandidat i dalje mora ispuniti uvjete studijskog programa, uključujući razredbeni prag i eventualne dodatne provjere posebnih znanja, vještina ili sposobnosti.

Ako želiš ostvariti pravo na prilagodbu dodatnih provjera za upis na studij, važno je da se pravovremeno obratiš visokom učilištu. Možeš kontaktirati službu za podršku studentima ili koordinatora za studente s invaliditetom i zatražiti prilagodbu načina provedbe dodatne provjere.

Tvoje potrebe trebaju biti uzete u obzir kako bi se osigurala pravedna i jednaka prilika pri provjeri. S visokim učilištem dogovorit ćeš pojedinosti provedbe kako bi mogao/la pokazati svoje znanje, vještine i sposobnosti na najbolji mogući način.

5. PITANJE FINANCIJA

Kako ostvariti obrazovne ciljeve bez brige o financijama?

Financijski aspekt može biti jedna od većih prepreka pri upisu na fakultet. Ipak, postoje različiti oblici potpore koji studentima mogu olakšati studiranje: subvencija školarine, studentski smještaj, potpora za prijevoz, stipendije i druge vrste pomoći.

5.1. Subvencija troškova školovanja

Redoviti studenti na javnim visokim učilištima u Republici Hrvatskoj mogu ostvariti pravo na subvenciju troškova studija, ali to pravo nije potpuno automatsko ni bezuvjetno. Uvjeti ovise o propisima, odlukama Ministarstva i pravilima visokog učilišta, a najčešće uključuju prvi upis određene godine studija i ispunjavanje akademskih uvjeta tijekom prethodne godine.

Zato je važno ne oslanjati se na starije informacije poput tvrdnje da svi studenti s invaliditetom automatski ostvaruju subvenciju već s 30 ECTS bodova. Takvi uvjeti nisu univerzalni i treba ih provjeravati na vlastitom visokom učilištu i na mrežnim stranicama Ministarstva za svaku akademsku godinu posebno.

Ako imaš pitanja o školarini, najbolje je obratiti se studentskoj službi ili uredu za studente svog visokog učilišta.

5.2. Studentski dom

Redoviti studenti, uključujući studente s invaliditetom, mogu ostvariti pravo na subvencionirano stanovanje u studentskim domovima, a uvjeti su propisani pravilnikom i godišnjim natječajima.

Ministarstvo svake godine objavljuje odluke o kvotama i iznosima subvencija za subvencionirano stanovanje.

Pri ostvarivanju prava na smještaj status studenta s invaliditetom može imati važnu ulogu, ali nije dobro oslanjati se na pojednostavljene i zastarjele podjele koje se ponekad navode u starijim tekstovima. Pravila treba provjeriti u aktualnom pravilniku i natječaju za godinu u kojoj se prijavljuješ.

Također, pravo na smještaj i uvjeti njegova zadržavanja povezani su s pravilima natječaja, studijskim statusom i drugim kriterijima. U pravilnicima i dalje postoje posebne odredbe za studente s invaliditetom, uključujući i određene iznimke u vezi s mirovanjem prava ili ljetnim smještajem, ali detalji se trebaju provjeravati prema važećim dokumentima za svaku akademsku godinu.

Savjet: prilikom prijave na natječaj svakako naglasi potrebu za prilagođenom sobom ili drugim oblikom pristupačnog smještaja.

5.3. Prijevoz

Studenti s invaliditetom mogu ostvariti pravo na **novčanu potporu za pokriće dijela troškova prijevoza**, a to je pravo uređeno novijim pravilnikom iz 2023. godine. Pravilnik se odnosi na studente s invaliditetom, a Ministarstvo za svaku akademsku godinu objavljuje javni poziv i odluku o iznosu potpore.

Za akademsku godinu 2025./2026. Ministarstvo je objavilo javni poziv i odluku prema kojoj potpora iznosi 250 eura te se isplaćuje u mjesečnim ratama za propisano razdoblje akademske godine.

Ako želiš ostvariti ovo pravo, trebaš pratiti javni poziv Ministarstva i pravodobno podnijeti zahtjev s propisanom dokumentacijom. Sve detalje, rokove i obrasce najbolje je pratiti na mrežnim stranicama Ministarstva.

5.4. Stipendije

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih trenutačno navodi dvije osnovne vrste državnih stipendija za redovite studente visokih učilišta:

- državne stipendije za studente u STEM područjima znanosti
- državne stipendije na temelju socio-ekonomskog statusa.

Istodobno, u pravilnicima i natječajima pojavljuju se i posebne kategorije rang-lista, među njima i kategorija za studente s invaliditetom na određenim razinama studija. Zato je važno svake godine proučiti konkretan natječaj, a ne oslanjati se samo na općenite opise stipendija.

Osim državnih stipendija, pojedina visoka učilišta, gradovi, županije, zaklade i druge institucije mogu raspisivati vlastite natječaje za stipendije za studente s invaliditetom ili im davati prednost u bodovanju.

Ako planiraš sudjelovati u programu Erasmus+, dobra je vijest da studenti s invaliditetom mogu ostvariti dodatnu financijsku potporu za specifične potrebe povezane sa sudjelovanjem u mobilnosti. To se provodi kroz sustav Erasmus+ potpore za uključivanje.

Uvijek je dobro pratiti natječaje na vrijeme i provjeriti uvjete kod više izvora jer se mogućnosti razlikuju od ustanove do ustanove.

6. STUDENTSKA PRAVA I PODRŠKA TIJEKOM STUDIJA

6.1. Prilagodba nastavnog procesa i načina polaganja ispita

Kako bi ostvario/la pravo na prilagodbu tijekom studija, važno je da se obratiš službi, uredu ili koordinatoru za podršku studentima s invaliditetom na svom visokom učilištu.

Zahtjev za prilagodbu obično se temelji na odgovarajućoj dokumentaciji, primjerice medicinskoj ili stručnoj dokumentaciji, ranijim rješenjima o prilagodbama, nalazima i mišljenjima nadležnih stručnjaka i slično. Na temelju zahtjeva i dokumentacije može se izraditi preporuka za prilagodbu.

Različiti oblici prilagodbe ovise o tvojim individualnim potrebama, ali i o zahtjevima studijskog programa i ishodima učenja. O prilagodbama se odlučuje u suradnji studenta, stručne službe i nastavnika, a ne jednostrano isključivo odlukom jednog nastavnika.

Primjeri mogućih prilagodbi u nastavnom procesu uključuju:

- dostupnost digitalizirane literature
- unaprijed dostupne prezentacije i nastavni materijali u digitalnom obliku
- korištenje prilagođene ili asistivne opreme
- podršku druge osobe, primjerice pri bilježenju, komunikaciji ili praćenju nastave

- produljene rokove za predaju zadataka kada je to opravdano
- mogućnost snimanja predavanja uz prethodni dogovor i u skladu s pravilima visokog učilišta
- alternativne načine izvršavanja dijela nastavnih obveza kada student zbog opravdanih razloga ne može sudjelovati na uobičajen način
- individualno dogovorene termine konzultacija ili provjera znanja.

Na ispitima prilagodbe mogu uključivati:

- produljeno vrijeme pisanja ispita
- zamjenu pisanog oblika usmenim, ili obrnuto, kada je to opravdano
- polaganje ispita u posebnoj prostoriji
- uporabu asistivne tehnologije ili drugih pomagala
- grafičku prilagodbu ispitnog materijala
- pomoć pri zapisivanju odgovora, kada je odobrena.

Važno je javiti se na vrijeme i dogovoriti prilagodbe prije ispita ili kolokvija. Koliko ranije, ovisi o pravilima visokog učilišta, ali preporučljivo je da nastavnika i službu za podršku obavijestiš što prije.

6.2. Izostanci

Ne postoji jedinstveno pravilo prema kojem studenti s invaliditetom automatski imaju pravo na “10 % više izostanaka” na svim visokim učilištima. Pravila o prisutnosti na nastavi i izostancima uređuju se općim aktima pojedinog visokog učilišta i pojedinog kolegija.

Ako zbog zdravstvenog stanja ili invaliditeta ne možeš redovito pohađati nastavu, moguće je tražiti individualnu prilagodbu, opravdanje izostanaka ili alternativan način izvršavanja obveza, uz odgovarajuću dokumentaciju i pravodoban dogovor s nastavnicima i službom za podršku.

6.3. Osiguravanje prostorne pristupačnosti

Prostorna pristupačnost visokih učilišta ključna je za ravnopravan pristup visokom obrazovanju. Visoka učilišta dužna su osiguravati razumne prilagodbe i pristupačnost prostora u skladu s važećim propisima o pristupačnosti, zabrani diskriminacije i pravima osoba s invaliditetom.

To uključuje nastojanje da prostori u kojima se održava nastava, ispiti i druge studentske aktivnosti budu dostupni studentima s teškoćama kretanja i drugim studentima kojima su potrebne prilagodbe prostora ili načina pristupa.

Ako određeni prostor nije pristupačan, važno je što prije obavijestiti visoko učilište kako bi se pronašlo odgovarajuće rješenje, primjerice premještanje nastave ili organizacija drugog primjerenog prostora.

6.4. Zaštita prava i podataka

Visoka učilišta vode evidenciju o pravima i podršci koju ostvaruju studenti s invaliditetom samo u opsegu koji je potreban za ostvarivanje tih prava. Svi koji prikupljaju, obrađuju ili koriste osobne podatke studenata dužni su postupati u skladu s propisima o zaštiti osobnih podataka i poštovati privatnost studenta.

Podatke o tvom zdravstvenom stanju i statusu invaliditeta ne bi trebalo dijeliti izvan onoga što je nužno za ostvarivanje tvojih prava i prilagodbi.

7. SLATKE MUKE ODABIRA FAKULTETA

Upoznaj svoje mogućnosti: Sveučilišta koja čekaju na tebe!

7.1. Sveučilište u Splitu

Upoznajte naše sveučilište

Sveučilište u Splitu doprinosi društvu kroz razvoj visokog obrazovanja i cjeloživotnog učenja, znanstveno- istraživačkog, umjetničko-stvaralačkog i stručnog rada na visokim standardima izvrsnosti, etike i morala. Upravo stvaranje znanja i briga za njegovo stalno unapređenje, širenje i dijeljenje, temelji su na kojima Sveučilište u Splitu crpi svoju snagu i autonomiju.

Pristupačnost prostora

16 sastavnica od kojih su 4 odjela i 1 akademija. Skupa čine 181 studijski program. 3 menze van fakulteta, 2 studentska doma (oba imaju po 4 sobe za OSI), SPINIT te velika SVK.

Gdje mogu zatražiti više informacija

Ured za studente s invaliditetom počeo je s radom 01. 05. 2016. Cilj ureda je pružanje pomoći i podrške studentima s invaliditetom, njihovim profesorima, i ostalom akademskom i neakademskom osoblju. Voditelj ureda je i sam bio student s invaliditetom tako da iz prve ruke može razumjeti i potrebe i zahtjeve samih profesora, ali se i staviti u položaj samoga studenta. Ured surađuje sa svim relevantnim službama: fakultetski povjerenici/koordinatori, prodekani za nastavu, centar za savjetovanje studenata,

ministarstvima, civilnim sektorom, pravobraniteljicom za osobe s invaliditetom te upravom Sveučilišta u Splitu te je u svakom trenutku spreman pružiti pomoć i podršku.

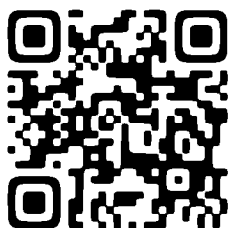
Ivan Bogdanović

Voditelj ureda

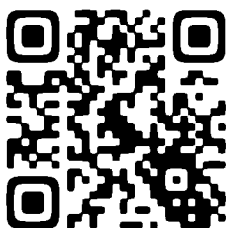
Rad sa strankama: pon-pet: 09:00 – 13:30 ili po dogovoru s voditeljem ureda

E-mail: ivan.bogdanovic@unist.hr

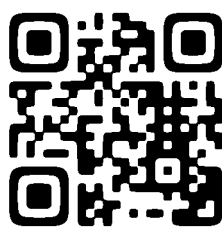
Mob: +385 91 928 3752

INSTAGRAM

FACEBOOK

WEB

URED ZA SAVJETOVANJE I PODRŠKU STUDENTIMA

Ured za savjetovanje i podršku studentima osigurava sustavno pružanje podrške svim studentima Sveučilišta u Splitu vezano za upravljanja karijerama i unaprjeđenje mentalnog zdravlja. Usluge ureda odnose se na informiranje, savjetovanje, usmjeravanje i educiranje u slijedećima područjima:

- razvoj i upravljanje karijerama,
- razvoj akademskih vještina
- očuvanje i unaprjeđenje mentalnog zdravlja

Aktivnosti ureda:

- individualno psihološko i karijerno savjetovanje
- organiziranje radionica i predavanja iz područja upravljanja karijerama, mentalnog zdravlja, komunikacijskih i ostalih generičkih vještina
- informiranje i podrška studentima s invaliditetom vezano za različite aspekte procesa studiranja
- podrška nastavnom i nenastavnom osoblju Sveučilišta u Splitu vezano za navedena područja te posebno prilagodbu vezano za rad sa studentima s invaliditetom.

Gdje mogu zatražiti više informacija?

E-mail: savjetovanje@unist.hr

https://www.instagram.com/unist_karijere

<https://www.facebook.com/karijere.UNIST>

7.2. Sveučilište u Rijeci

Upoznajte naše sveučilište

Sveučilište u Rijeci sastoji se od 16 fakulteta, 1 akademije te pruža izvanredno obrazovanje na različitim područjima. Dodatno, u sklopu Sveučilišta postoje sastavnice poput Sveučilišne knjižnice, Studentskog centra i Znanstveno-tehnologijskog parka.

Pristupačnost prostora

Naša sveučilišna zajednica snažno podupire inkluzivno obrazovanje i pružanje jednakih mogućnosti za sve studente, uključujući i osobe s invaliditetom. Većina zgrada na sveučilištu već zadovoljava minimalne tehničke zahtjeve za pristup osobama s invaliditetom, što stvara poticajno okruženje za učenje i istraživanje. Ipak, nekoliko sastavnica, poput Sveučilišne knjižnice, Znanstveno-tehnologijskog parka i Pomorskog fakulteta, još zahtijevaju dodatne prilagodbe kako bi prostori bili potpuno pristupačni.

Uvjeravamo vas da se aktivno radimo na pružanju prilagodbi i stvaranju jednakih mogućnosti za sve naše studente. Ukoliko se susretnete s izazovima vezanim za pristupačnost ili imate posebne obrazovne potrebe, najbolje je konzultirati se s našim Savjetovalištem za akademsku prilagodbu Sveučilišnog savjetovališnog centra. Naš stručni tim će vam pružiti detaljne informacije o pojedinim sastavnicama i njihovim prostorijama te će vam pomoći u pronalaženju rješenja za vaše specifične potrebe.

Kako se mogu razvijati uz pomoć riječkog sveučilišta?

Na Sveučilištu u Rijeci, posebnu pažnju posvećujemo podršci našim studentima s invaliditetom. Evo nekoliko izvanrednih mogućnosti koje vam nudimo:

- Stipendije i potpore kroz program "Solidarnost" Fonda Aleksandar Abramov, namijenjene pokrivanju troškova života. Ova financijska podrška omogućuje vam fokusiranje na vaše obrazovanje bez nepotrebnih briga o financijama.
- Jednokratna novčana nagrada najuspješnijem studentu s invaliditetom, dodijeljena putem Savjetovišta za akademsku prilagodbu SSC-a. Ova nagrada priznaje vaš trud, predanost i izvanredne akademske uspjehe.
- Specijalizirani prijevoz prilagođenim vozilom koji vam omogućuje sigurno i udobno putovanje od mjesta boravišta do fakulteta i obratno. Vaša mobilnost i dolazak na predavanja bit će osigurani.
- Vršnjačka potpora putem angažiranja studenata-asistenata prilagođena je vašim individualnim potrebama. Studenti-asistenti pružit će vam podršku u svakodnevnim obavezama i olakšati vam prilagodbu na studentski život.
- Posudba specijalizirane opreme poput ručnog skenera, elektroničkih povećala i prijenosnih računala putem SSC – a. Ova tehnološka podrška omogućuje vam učinkovitije obavljanje akademskih zadataka i istraživanja.

- Pravo na dobivanje mjesta u studentskom domu za studente s invaliditetom od 1. do 5. kategorije invaliditeta. Dodatni bodovi se dodjeljuju studentima od 6. do 10. kategorije invaliditeta. Pružamo vam sigurno i ugodno stanovanje u blizini kampusa kako biste se osjećali kao dio naše sveučilišne zajednice.

Ove posebne pogodnosti su samo dio našeg posvećenog pristupa inkluzivnom obrazovanju. Želimo vam osigurati potpunu podršku i omogućiti vam ostvarenje vaših ciljeva na Sveučilištu u Rijeci.

Gdje mogu zatražiti više informacija?

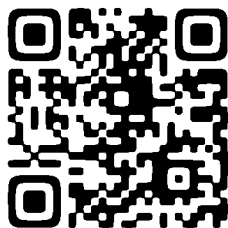
Za sve dodatne informacije i konkretna pitanja, možete se obratiti Uredu za studente s invaliditetom na Sveučilištu u Rijeci

Adresa: Radmile Matejčić 3, Rijeka

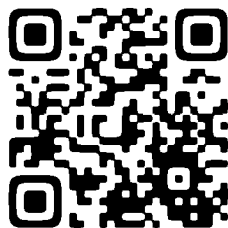
E-mail: prilagodbe@uniri.hr

Telefon: 051/265-844

Također, na mrežnim stranicama sveučilišta možete pronaći popis koordinатора za studente s invaliditetom na pojedinim sastavnicama.

INSTAGRAM

FACEBOOK

WEB

7.3. Sveučilište u Osijeku

Sveučilište u Osijeku se ističe svojim snažnim angažmanom u stvaranju inkluzivnog okruženja za sve studente, uključujući i one s invaliditetom. Sve sastavnice, njih ukupno 18 mogu se pohvaliti zadovoljavanju svih minimalnih tehničkih uvjeta za boravak i školovanje osoba s invaliditetom.

Pristupačnost prostora

Uvodno se ističe da sve prostorije na osječkom sveučilištu zadovoljavaju minimalne tehničke zahtjeve, pružajući studentima s invaliditetom pristup različitim zajedničkim prostorima. Osim toga, knjižnice, sportske dvorane i menze također su dostupne tim studentima. Iako neke od knjižnica i menzi nisu u potpunosti prilagođene, izuzeci su rijetki i prilagodbe su moguće!

Kako se mogu razvijati uz osječko sveučilište?

U sklopu novog Studentskog paviljona, dostupno je 10 jednokrevetnih soba posebno prilagođenih studentima s invaliditetom. Redoviti studenti koji se nalaze u kategorijama invalidnosti od 1. do 5. imaju privilegiju direktnog smještaja u studentskom domu.

Prilagodba literature za slijepe i slabovidne studente omogućena je kroz suradnju Sveučilišta u Osijeku i Udruge Zamisli u okviru projekta Prilagodba literature za slijepe i slabovidne studente.

Ured za studente s invaliditetom posjeduje opremu koja uključuje specijaliziranu opremu za slijepe i slabovidne te je moguća posudba ove opreme (diktafoni, prijenosna elektronička povećala, govorni kalkulatori...), koja studentima s invaliditetom može olakšati studiranje.

Oprema je dostupna za posudbu studentima s oštećenjima vida (elektronička ručna povećala, ručni skeneri teksta, govorni kalkulator) i sluha (ručni skeneri teksta, diktafoni) te studentima s disleksijom (ručni skeneri teksta, diktafoni). Oprema se ustupa na korištenje uz posredovanje matične sastavnice studenta, na razdoblje do kraja akademske godine.

Sastavnice Sveučilišta u Osijeku imaju mogućnost svojim studentima samostalno angažirati studente-asistente i financirati ih preko studentskih ugovora o radu.

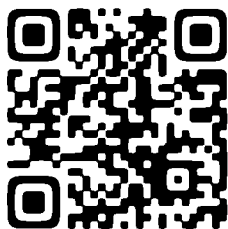
Pod geslom "Na našem Sveučilištu poštujemo različitost" redovito se provodi edukacija studenata kako olakšati studiranje studentima s invaliditetom. Svim studentima Sveučilišta u Osijeku ponuđen je izborni predmet Vršnjačka potpora studentima s invaliditetom.

Gdje mogu zatražiti više informacija?

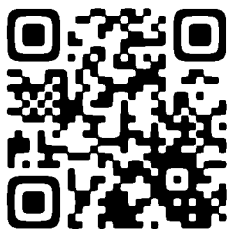
Voditelj Ureda za studente s invaliditetom dr. sc. Damir Španić – dspanic@unios.hr

Prorektor za nastavu i studente prof. dr. sc. Damir Matanović (dmatanovic@unios.hr).

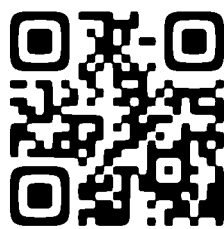
Koordinatori za studente s invaliditetom na svim sveučilišnim sastavnicama.

INSTAGRAM

FACEBOOK

WEB

7.4. Sveučilište u Zadru

Sveučilište u Zadru je integrirano sveučilište, ima 27 sastavnica - odjela na kojima se odvija nastava. Veliki broj studijskih programa koji se nude su dvopredmetni pa možeš odabrati jednu od kombinacija I neki od jednopredmetnih studija prema svojim željama i sposobnostima.

Smještaj i prehrana

Možeš zatražiti smještaj u jednom od dva studentska doma koja nude 6 jednokrevetnih soba prilagođenih za studente s invaliditetom. Neki se studenti odluče za privatni smještaj uz subvenciju. Dvije studentske menze su u blizini studentskih domova i zgrada u kojima se odvija nastava.

Asistencija

Studenti koji imaju pravo na usluge osobnog asistenta najčešće ga ostvaruju posredstvom lokalnih udruga.

Kolegij Vršnjačka potpora studentima s invaliditetom

Ovo je sveučilišni izborni kolegij. Možeš ga upisati samostalno ili u paru s osobom s tvoje studijske grupe i godine tako da je jedan od vas student/ica s invaliditetom a drugi/a student koji je spreman pružati podršku. Kolegij se nudi svakog semestra.

Studentsko savjetovalište i knjižnica

Za podršku pri studiranju preporučujemo da se javiš u Studentsko savjetovalište koje nudi prilagodbu načina studiranja, sudjelovanje u Grupi za podršku, individualno psihološko savjetovanje te organizira brojne radionice na raznim lokacijama sveučilišta. Možeš se javiti u bilo kojem trenutku studiranja, a ako te prije upisa na studij zanima što možeš očekivati javi nam se slobodno ranije. Na raspolaganju su ti i usluge knjižnice koje uključuju digitalizaciju literature ili izradu zvučnih knjiga ako zbog teškoća poput disleksije, oštećenja vida ili motorike trebaš alternativni način čitanja. Prilagodba literature za slijepe i slabovidne studente organizira se sustavno putem projekta Udruge Zamisli.

Prijevoz

U suradnji s Udrugom tjelesnih invalida Zadar možeš koristiti kombi prijevoz. Lokalno autobusno poduzeće osigurava autobusni prijevoz za sve studente besplatno, jedino se jednokratno naplaćuje mali iznos za izradu pokaza.

Pristupačnost

Sastavnice i zgrade sveučilišta prilagođene su kako bi osigurale pristupačnost i podržale potrebe Osoba s invaliditetom. Unaprjeđenje pristupačnosti vidimo kao trajan proces stoga trajno ulažemo u dodatna

poboljšanja kako bi se svi studenti osjećali ravnopravno sudjelujući na nastavi i po želji se uključujući u brojne studentske i sveučilišne aktivnosti. Za svakodnevno druženje uređen je Studentski klub Božo

Lerotić te klub u novouređenoj zgradi SEP kao i veliki dnevni boravak u novom studentskom domu.

Asistivna tehnologija

Na raspolaganju su ti diktafoni, povećala, brajčna bilježnica i razna druga pomagala. Više informacija o tome možeš dobiti u Studentskom savjetovalištu i Znanstvenoj knjižnici.

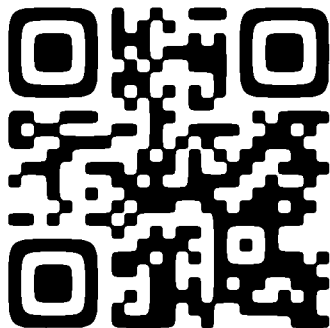
Prilagodba načina studiranja

Ova se prilagodba odnosi na samo izvođenje studijskog programa i načine provjere znanja. Pravo na prilagodbu ostvaruješ kad svoj zahtjev potkrijepiš dokumentacijom koja dokazuje nužnost prilagodbe. To mogu biti nalazi specijalista ili rješenja o prilagodbi za vrijeme prethodnog školovanja. Po zaprimanju zahtjeva pozvat ćemo te na razgovor u kojem kreiramo prilagodbu po tvojoj mjeri i u skladu s akademskim standardima.

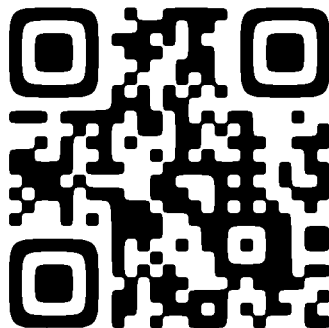
Kako bi zatražio/la prilagodbu studija, trebaš popuniti obrazac dostupan skeniranjem QR koda ili nam se možeš javiti na savjetovaliste@unizd.hr

023/200-820

Trg kneza Višeslava 9/2. kat

FACEBOOK

WEB

7.5. Sveučilište u Dubrovniku

Upoznajte naše sveučilište!

Na našem sveučilištu, koje se sastoji od četiri fakulteta (Ekonomski fakultet, Pomorski fakultet, Fakultet elektrotehnike i primijenjenog računarstva, Fakultet za medije i odnose s javnošću), tri odjela (Odjel za primijenjenu ekologiju, Odjel za umjetnost i Odjel za zdravstvene studije), jedan studij izvan Odjela (sveučilišni prijediplomski studij Povijest Jadrana i Mediterana) možeš odabrati studij koji te zanima.

Pridruži nam se na Sveučilištu u Dubrovniku i zajedno ćemo stvoriti ne samo izvanredno obrazovanje, već i nezaboravno iskustvo koje će ti pomoći u tvom osobnom i akademskom napretku.

Pristupačnost prostora

Želimo ti pružiti najbolje iskustvo na našem sveučilištu, stoga smo posebnu pažnju posvetili pristupačnosti prostora na sve 4 lokacije na kojima se održava nastava. Zadovoljni smo što možemo reći da većina naših zgrada ispunjava minimalne tehničke zahtjeve za pristup osobama s invaliditetom. Bez brige, knjižnice, tajništva studija, uprava i druge zajedničke prostorije također su dostupne i prilagođene tvojim potrebama.

Naš Studentski dom je potpuno prilagođen tvojim potrebama kako bi ti pružio siguran i udoban smještaj. Osigurali smo sve uvjete koji ti omogućuju ugodan boravak.

Kako se mogu razvijati uz pomoć Sveučilišta u Dubrovniku?

- Prilagođeni uvjeti studiranja: Kada se pridružiš Sveučilištu u Dubrovniku, osigurat ćemo ti prilagođene uvjete studiranja. Naša sveučilišna sastavnica može odobriti svladavanje upisanog studija pod uvjetima koji su prilagođeni tvojim potrebama.
- Financijska podrška: Imaj na umu da postoji pravo na državne stipendije koje su definirane od strane Ministarstva znanosti i obrazovanja. Ove stipendije su dostupne i studentima s invaliditetom, pružajući financijsku podršku tijekom tvog studiranja.
- Mobilnost i međunarodna iskustva: Sveučilište u Dubrovniku pridržava se odredbi Agencije za mobilnost i programe EU. To znači da ćeš imati priliku sudjelovati u programima mobilnosti koji ti omogućuju da istražuješ nove kulture, stekneš međunarodna iskustva i proširiš svoje horizonte.
- Osiguravanje podrške: Imenovan je koordinator za studente s invaliditetom unutar našeg Sveučilišta.

Možeš dobiti besplatnu psihološku pomoć i podršku ako nailaziš na prepreke u izvršavanju svojih svakodnevnih akademskih obveza ili se suočavaš s emocionalnim i socijalnim teškoćama. Također, možeš dobiti podršku u ostvarivanju svojih prava i prilagodbi nastave i provjere znanja.

Gdje mogu zatražiti više informacija?

Ured za inkluzivnost i psihološku podršku

Jelena Bupić mag. psych.

jelena.bupic@unidu.hr

+385 (0) 20 445 921

INSTAGRAM

FACEBOOK

WEB

7.6. Sveučilište u Zagrebu

Upoznajte naše sveučilište!

Želimo ti predstaviti Sveučilište u Zagrebu, najstarije i najveće sveučilište u Hrvatskoj, koje sustavno i kontinuirano radi na unaprjeđenju pristupačnosti obrazovanja za sve skupine studenata. Ovdje možeš pronaći širok spektar mogućnosti za kvalitetno obrazovanje i osobni razvoj.

Sveučilište u Zagrebu čini 34 sastavnice, uključujući 31 fakultet i 3 akademije. To je mjesto na kojem studenti poput tebe uče, razvijaju se i ostvaruju svoje ciljeve. Sa sadašnjih približno 69000 studenata, imaš priliku odabrati između 703 različita studijska programa. Širok raspon studijskih područja omogućuje ti istraživanje vlastitih interesa i pronalazak obrazovnog puta koji najbolje odgovara tvojim afinitetima.

Na Sveučilištu u Zagrebu oko 600 studenata s invaliditetom ostvaruje različite oblike potpore i prava temeljem svojega statusa.

Pristupačnost prostora

Za sva pitanja vezana uz pristupačnost prostora, slobodno se obrati Uredu za studente s invaliditetom ili koordinadorima na sastavnicama Sveučilišta koji su tu kako bi ti pružili potrebnu podršku.

Na Sveučilištu se pruža smještajna usluga u četiri studentska doma u Zagrebu te u jednom studentskom domu u Varaždinu. Pojedini studentski domovi u potpunosti su obnovljeni i raspoložu sobama

prilagođenima studentima s invaliditetom. Posebna se pažnja posvećuje studentima s težim motoričkim oštećenjima, kojima se pruža podrška u svakodnevnim aktivnostima poput održavanja higijene, kretanja, prehrane i administrativnih poslova.

Kako se mogu razvijati uz pomoć Sveučilišta u Zagrebu?

Evo nekoliko načina na koje ti možeš napredovati uz nas:

- Prilagodba nastavnog procesa i načina polaganja ispita u skladu s tvojim individualnim potrebama.
- Mogućnost sudjelovanja u kolegiju vršnjačke potpore. kroz koji se možeš povezati sa studentima koji imaju slična iskustva i ostvariti kvalitetnu akademsku i socijalnu podršku.
- Korištenje različitih pomoćnih pomagala koja olakšavaju učenje, komunikaciju i praćenje nastave.
- Mogućnost asistencije u studentskom domu, s ciljem pružanja dodatne udobnosti i potrebne svakodnevne podrške.
- Prijava na natječaje za dodjelu stipendija koje Sveučilište u Zagrebu raspisuje svake godine, uključujući i brucoše (uz ispunjavanje općih uvjeta natječaja).
- Na svakom fakultetu i akademiji djeluju koordinator te studentski predstavnik kojima se možeš obratiti za informacije, savjet i podršku.

Gdje mogu zatražiti više informacija?

SN "Stjepan Radić", Jarunska 2, Prizemlje 12. paviljona

+385 1 4564 405

+385 99 4593 578

uredssi@unizg.hr

INSTAGRAM

FACEBOOK

WEB

7.7. Sveučilište Sjever

Upoznajte naše sveučilište!

Sveučilište Sjever je osmo javno sveučilište u Hrvatskoj, a nalazi se na dvije lokacije – u Koprivnici i Varaždinu. Ako tražiš mjesto gdje se možeš razvijati, učiti i biti prihvaćen/a takav/takva kakav/kakva jesi, ovdje si dobrodošao/la.

Na Sveučilištu Sjever možeš birati između **16 prijediplomskih, 10 diplomskih i 4 poslijediplomska studijska programa**

raspoređenih na 18 odjela. Programi su osmišljeni tako da ti pruže konkretna znanja, praktične vještine i podršku tijekom cijelog studija.

Bez obzira na vrstu invaliditeta, želimo te ohrabriti da postaneš dio naše studentske zajednice i izgradiš svoj put u okruženju koje potiče razumijevanje, suradnju i osobni rast.

Pristupačnost prostora

Sve zgrade Sveučilišnog centra Varaždin prilagođene su studentima s invaliditetom, što znači da se možeš slobodno i sigurno kretati te imati pristup svim prostorima. Studentski dom i menza također su u potpunosti prilagođeni, kako bi tvoj boravak i svakodnevne obaveze bile što ugodnije.

Sveučilišni centar Koprivnica u potpunosti je prilagođen studentima s invaliditetom. Svi prostori su dostupni, a studentska menza omogućuje jednostavno i ugodno iskustvo tijekom obroka. Uz to, u

tijeku je izgradnja studentskog doma koji će dodatno poboljšati uvjete smještaja i studentskog života.

Kako se mogu razvijati uz pomoć Sveučilišta Sjever?

Status studenta s invaliditetom

Uz odgovarajuću dokumentaciju možeš ostvariti status studenta s invaliditetom na Sveučilištu Sjever. Taj status omogućuje ti dodatnu podršku i prilagodbe koje ti mogu olakšati studiranje i pomoći da se usredotočiš na svoje obrazovne ciljeve.

Povjerenica i koordinatori za studente s invaliditetom

Studentima su na raspolaganju **povjerenica za studente s invaliditetom** te **koordinatori na svakom odjelu**. Oni pružaju podršku u komunikaciji s profesorima i administrativnim osobljem, informiraju o pravima i mogućnostima prilagodbe nastave i ispita te pomažu u rješavanju izazova vezanih uz studiranje.

Pristupačnost prostora

Sveučilište Sjever kontinuirano radi na osiguravanju pristupačnih prostora za studente s invaliditetom. Zgrade, studentski dom i menza prilagođeni su kako bi se studenti mogli slobodno i sigurno kretati te se osjećati ugodno tijekom boravka i studiranja.

Podrška prema individualnim potrebama

Na Sveučilištu Sjever važno nam je da se svaki student osjeća prihvaćeno i podržano. Uklanjanjem prepreka i osiguravanjem potrebnih resursa nastojimo omogućiti jednake uvjete za studiranje

i priliku da svaki student razvija svoje potencijale, u skladu sa svojim mogućnostima i tempom.

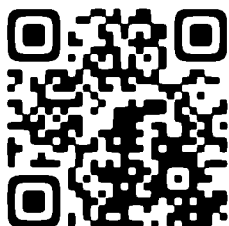
Gdje mogu zatražiti više informacija?

Za dodatne informacije i dogovor termina za konzultacije moguće je javiti se osobno ili putem e-maila.

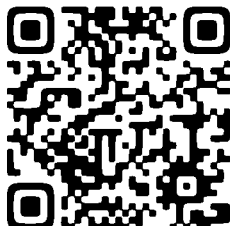
Povjerenica za studente s invaliditetom

dr.sc. Jelena Ivelić Telišman

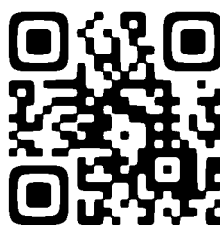
jelena.ivelic@unin.hr

INSTAGRAM

FACEBOOK

WEB

7.8. Sveučilište Jurja Dobrile u Puli

Upoznajte naše sveučilište!

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli nudi raznolike studijske programe iz područja znanosti i umjetnosti, uključujući nove studije u STEM, STEAM i interdisciplinarnim područjima. Svi programi su dizajnirani prema svjetskim standardima, omogućujući upis u prijediplomske i diplomske studije, specijalističke programe te doktorske studije. Posebno ističemo dva nova online programa: izvanredni online studij informatike i primijenjene ekonomije, osmišljene kao fleksibilne opcije. Inkluzivnost je ključni prioritet, pa se aktivno promiče pristupačnost i podržava studente s invaliditetom kako bi im se osigurala jednaka mogućnost sudjelovanja u sveučilišnom iskustvu.

Pristupačnost prostorima, informacijama i uslugama

Iako naše zgrade zadovoljavaju tehničke uvjete za pristupačnost, Sveučilište kontinuirano radi na proširenju prostornih kapaciteta kako bi se omogućio nesmetan pristup prostorima, informacijama i uslugama. Naime, uz postojeće zgrade, studente očekuje i novoizgrađeni studentski dom i restoran koji su u potpunosti opremljeni za studente s invaliditetom. Ovi prostori pružaju sve potrebne pogodnosti kako bi se osiguralo udobno i sigurno iskustvo stanovanja svih naših studenata.

Kako se mogu razvijati uz pomoć Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli?

- Prilagođeni uvjeti studiranja: prilikom upisa na omiljeni studij, javi se Uredu za ravnopravnost, raznolikost i inkluzivnost i osigurati ćemo ti prilagođene uvjete studiranja prema tvojim individualnim potrebama.
- Psihološko savjetovalište: pružit će ti mogućnost grupnog i individualnog psihološkog savjetovanja.
- Centar za razvoj karijera: pružit će ti individualno karijerno savjetovanje i usmjeravanje te prilikom da se upoznaš s različitim poslovnim sektorima i poduzećima.
- Stipendije: svake godine raspisujemo natječaj za dodjelu stipendija studentima s invaliditetom pružajući ti financijsku podršku tijekom studiranja.
- Individualni oblici vršnjačke potpore: ukoliko trebaš dodatnu podršku tijekom studiranja, Sveučilište nudi mogućnost podrške putem angažiranja studenta - asistenta i/ili putem kolegija Vršnjačka potpora studentima s invaliditetom.

Naše sveučilište pruža inkluzivno, podržavajuće okruženje u kojem svaki student, uključujući i tebe, može postići svoje akademske ciljeve.

Gdje mogu zatražiti više informacija?

URED ZA RAVNOPRAVNOST, RAZNOLIKOST I INKLUZIVNOST

Sara Rotta, mag. oec, Voditeljica Ureda za ravnopravnost, raznolikost i inkluzivnost

Preradovićeva 1/1, 52100 Pula

uredri@unipu.hr

WEB

INSTAGRAM

7.9. Sveučilište u Mostaru

Upoznajte naše sveučilište!

Želim ti predstaviti Sveučilište u Mostaru, mjesto koje pruža različite oblike obrazovanja i stvaranja temeljenih na istraživanjima.

Naša misija je doprinijeti društvenom i gospodarskom razvoju kroz znanstvenoistraživački, umjetnički i stručni rad. Sveučilište promiče mobilnost studenata i nastavnika, te brine o kvaliteti, konkurentnosti i međunarodnoj kompetitivnosti našeg rada.

Na Sveučilištu u Mostaru imaš priliku odabrati između 10 fakulteta i 1 akademije te preko 140 studijskih programa. Imamo preko 1000 nastavnika koji su tu da te podrže u tvom obrazovnom putovanju. Također, imamo 50 institucionalnih sporazuma koji omogućavaju razmjenu znanja i iskustva s drugim sveučilištima.

Pristupačnost prostora

Ponosno ističemo da smo posvetili posebnu pažnju pristupačnosti prostora na sve četiri lokacije našeg sveučilišta. Većina naših zgrada ispunjava minimalne tehničke zahtjeve za pristup osobama s invaliditetom, uključujući knjižnice, tajništva studija, upravne prostorije i druge zajedničke prostorije koje će ti biti potrebne. Također, naš Studentski dom je u potpunosti prilagođen tvojim potrebama kako bi ti osigurao siguran i udoban smještaj. Brinemo o tome da ti pružimo sve uvjete za ugodan boravak tijekom tvog studiranja.

Kako se mogu razvijati uz pomoć Sveučilišta u Mostaru?

Na Sveučilištu u Mostaru pružamo podršku i razvoj za studente s invaliditetom na sljedeće načine:

- Pružamo savjetovanje za planiranje i provođenje studija kako bi osigurali uspješno studiranje.
- Stojimo na raspolaganju za podršku u svakodnevnim situacijama, uključujući polaganje ispita, stanovanje i odnose s drugim studentima.
- Pružamo informacije i podršku putem Ureda za studente s invaliditetom, web stranica, e - maila i tiskanih brošura.
- Osiguravamo pristup asistivnoj tehnologiji te savjetovanje akademskog i neakademskog osoblja.
- Educiramo osoblje o utjecaju invaliditeta na učenje i potičemo ih na prilagodbu prema potrebama studenata.
- Radimo na uklanjanju stereotipa i predrasuda te promičemo razumijevanje osoba s invaliditetom među studentima i osobljem.

Također, ističemo da imaš pravo zatražiti prilagođeni način polaganja ispita i kolokvija bez obzira na stupanj tjelesnog oštećenja.

Senat Sveučilišta u Mostaru je usvojio novi Pravilnik o studiranju studenata s invaliditetom što doprinosi inkluzivnom okruženju na Sveučilištu te pruža potporu i definira prilagodbe koje su potrebne studentima s invaliditetom kako bi im se omogućilo uspješno studiranje.

Pravilnik se odnosi na potrebe onih studenata koji se zbog dugotrajnih oštećenja, smetnje ili bolesti susreću s preprekama u okolini koje otežavaju njihovo izvršavanje studentskih obveza sukladno cjelokupnom procesu studiranja. Također, pravilnikom je definiran način sufinanciranja troškova studiranja studenata s invaliditetom koje će se provoditi u skladu s internim aktima Sveučilišta i ustrojbenih jedinica te aktima Fonda za socijalno ugrožene studente (Zaklada SUM).

Gdje mogu zatražiti više informacija?

URED ZA STUDENTE S INVALIDITETOM

dr.sc. Marijan Tustonja, doc.

Matice hrvatske bb.

Kampus Rodoč, zgrada Fakulteta prirodoslovno - matematičkih i odgojnih znanosti

+387 36 445 488 / +387 36 370 490

ussi@sum.ba

WEB

INSTAGRAM

FACEBOOK

8. OSTALO

8.1. ISKUSTVA STUDENATA

Stipo Margić, mag. ing. comp. - Sveučilišni odjel za stručne studije Sveučilišta u Splitu

Stipo je doživio veliku životnu promjenu prije trinaest godina, nakon teških ozljeda i dijagnoze Friedreichove ataksije, završio je u invalidskim kolicima. Međutim, za njega je to bio samo novi početak i odustajanje nije smatrao kao opciju.

Studiranje s invaliditetom donijelo mu je posebne izazove. Fizičke prepreke, umor, prilagodbe, ponekad i nerazumijevanje okoline – sve je to bio, i još danas jeste, dio njegove svakodnevnice. Korak po korak, kamen po kamen, ili – kako Stipo voli reći – kotač po kotač, gradio je svoj put. Završio je preddiplomski i diplomski studij, upisao novi fakultet, zaposlio se i aktivno uključio u društveni život. Obrazovni sustav za njega predstavlja prostor u kojem se svakodnevno uči strpljenju, prilagodbi i ustrajnosti. Tijekom studija suočava se s brojnim preprekama u vidu arhitektonskih i infrastrukturnih barijera, te neprilagođenih prostora i rasporeda. U praksi primjena propisa i pravilnika često ovisi o otvorenosti institucija i spremnosti pojedinaca da vide i razumiju potrebe pojedinih skupina. S druge strane, postoji i mnogo pozitivnih iskustava. Profesori i kolege koji su pokazali razumijevanje, fleksibilnost i ljudskost. Male prilagodbe, poput drugačijeg načina polaganja ispita, dodatnog vremena ili pristupačnosti prostora, činile su ogromnu razliku. One nisu umanjile kriterije znanja, već su mu omogućile ravnopravnu priliku da pokaže što može. Studiranje ga

je naučilo da obrazovanje mora biti inkluzivno ako želi biti pravedno. Stipo vjeruje kako visoko obrazovanje ima krucijalnu funkciju u mijenjanju percepcije o invaliditetu kroz kulturu razumijevanja, empatije i otvorenog dijaloga. Iskustvo studiranja kao osobe s invaliditetom pokazalo mu je koliko je važno da obrazovne institucije budu mjesta u kojima se potiče potencijal svakog studenta, bez obzira na fizičke ili zdravstvene okolnosti. Zato on danas svoje studentsko iskustvo gleda s razine za nijansu više od osobnog uspjeha. Ono je dokaz kako inkluzivan obrazovni sustav ne treba biti ideal ili neki nedostižan vrh, nego treba biti nužan. Sustav koji prepoznaje prepreke i aktivno ih uklanja stvara pravednije društvo u kojem svatko ima priliku rasti, učiti i doprinostiti na svoj način.

Mia Kesten, 20 godina, studentica Edukcijske rehabilitacije na Sveučilištu u Mostaru

Zovem se Mia Kesten, dolazim iz Livna i imam 20 godina. Studentica sam edukacijske rehabilitacije. Osoba sam s invaliditetom, a moja dijagnoza je cerebralna paraliza, III/IV stupanj. O njoj govorim jer vjerujem da otvorenost pomaže razbijanju predrasuda te olakšava put onima koji dolaze poslije nas. Cerebralna paraliza III/IV stupnja prati me od rođenja. Samostalna sam, hodam i funkcioniram uz određena ograničenja. Ne hodam pravilno, bol je već dugo dio moje svakodnevice, a pri kretanju mi ponekad zatreba tuđa pomoć. Zbog problema s leđima ne smijem dizati teško niti obavljati fizički zahtjevne aktivnosti.

Dijagnoza donosi brojna ograničenja u kretanju i svakodnevnom funkcioniranju, ali je utjecala i na moj socijalni život. Teže se privikavam na promjene, prisutni su strahovi i prepreke, a jedna od

najvećih prepreka su stepenice i penjanje uz njih, što mi je izrazito naporno. Već dvadeset godina idem na rehabilitaciju u Fojnicu. Za mene je to moj drugi dom – mjesto gdje sam stekla brojna poznanstva i prijateljstva. Najvažnije od svega, tamo su me naučili ljubavi, strpljenju i vjeri u sebe. Naučila sam ostvarivati svoje snove na sebi svojstven način, ali i prihvatiti da je neuspjeh u redu. Zahvaljujući ljudima koje sam tamo upoznala, naučila sam prihvatiti dijagnozu takvu kakva jest te se boriti s njom, a ne protiv nje. Cerebralna paraliza će uvijek biti dio mene – neće nestati.

Moje iskustvo osnovne i srednje škole bilo je sve samo ne lijepo. Umjesto sustavne podrške i razumijevanja, često sam se susretala s nerazumijevanjem, manjkom prilagodbi i osjećajem da se stalno moram dokazivati. Takvo okruženje ostavlja trag: umjesto poticanja i razvijanja potencijala, stvarali su se pritisak i nesigurnost, a nažalost ostale su i traume. Unatoč tim izazovima, odlučila sam ustrajati, tražiti rješenja te vjerovati u vlastite mogućnosti i snove.

Dolaskom na fakultet situacija se značajno promijenila. Po prvi put osjetila sam da se moj glas čuje i da postoje mehanizmi podrške koji doista čine razliku. Komunikacija s profesorima, uredom za studente s invaliditetom, razumijevanje i prilagodbe omogućile su mi da se usredotočim na učenje, a ne na prepreke. Svjesna sam da je ovaj put dug i neizvjestan te da će biti izazova. Ako ikada i odustanem, neće mi biti žao – jer ću znati da sam pokušala.

Dragi moji studenti i studentice, slijedite svoje snove i vjerujte u sebe. Ako sam ja uspjela ostvariti svoj san i upisati edukacijsku rehabilitaciju, možete i vi ostvariti svoje snove – na sebi svojstven način. Idemo zajedno graditi bolju budućnost.

Karla Janković, 21 godina, studentica studija Dentalne medicine na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru

Zovem se Karla Janković, imam 21. godinu i studentica sam studija Dentalne medicine na Medicinskom fakultetu u Mostaru. U ovom tekstu želim podijeliti svoje iskustvo studiranja iz perspektive studentice s disleksijom, specifičnim poremećajem učenja koji prvenstveno utječe na čitanje, pisanje, razumijevanje pisanog teksta i obradu informacija, ali nije povezan s intelektualnim sposobnostima. Disleksija često zahtijeva više vremena za učenje, ponavljanje i obradu gradiva, kao i prilagodbe u načinu poučavanja i provjere znanja. Moje iskustvo studiranja obilježeno je kombinacijom pozitivnih iskustava, osobnih uspjeha, ali i brojnih izazova povezanih s prilagodbom studijskim obvezama i akademskom okruženju. S pozitivne strane, studij mi je omogućio akademski razvoj, stjecanje znanja i vještina te osjećaj osobnog postignuća. Posebno bih istaknula podršku roditelja, obitelji, prijatelja i pojedinih profesora, koja mi je uvelike pomogla u prevladavanju poteškoća tijekom učenja te značajno doprinijela mom osjećaju uključenosti i motivacije. S druge strane, tijekom svog obrazovanja, od osnovne i srednje škole pa sve do fakulteta, susretala sam se i s nedostatkom razumijevanja okoline. Kao dijete sam, uz podršku roditelja, prošla stručnu procjenu nakon koje mi je dijagnosticirana disleksija te sam rano započela s odgovarajućom stručnom pomoći. Ipak, u vrijeme kada sam bila mlađa, mnogi nisu bili dovoljno upoznati s time što disleksija znači i kako ona utječe na proces učenja. Zbog toga je često bila pogrešno tumačena kao nedostatak sposobnosti ili motivacije, uz poruke da neću uspjeti ili ostvariti svoje ciljeve. Dodatni izazov predstavljalo je i to što neki

nastavnici i profesori nisu prepoznavali važnost prilagodbi u nastavi, već su ih zanemarivali ili ignorirali. Tijekom godina naučila sam da mi je za učenje potrebno znatno više vremena, ali i da uz upornost, rad i dobru organizaciju mogu savladati gradivo i postići akademski uspjeh. Među najvećim izazovima bili su organizacija vremena, povećano kognitivno opterećenje, komunikacijske prepreke, nedostatak razumijevanja te potreba za dodatnim vremenom i prilagodbama. Poseban izazov tijekom studiranja za mene predstavljaju pisani ispiti. Zbog disleksije mi je potrebno znatno više vremena da pročitam ispitna pitanja, razumijem što se u njima točno traži te obradim informacije prije nego što mogu odgovoriti. Iako gradivo poznajem, vremensko ograničenje na pisanim ispitima često otežava da to znanje u potpunosti pokažem, jer velik dio vremena odlazi na čitanje i razumijevanje samih pitanja, a ne na formuliranje odgovora. Prepreke sam nastojala prevladati kroz razvoj vlastitih strategija učenja i organizacije, otvorenu komunikaciju s nastavnicima i stručnim službama fakulteta, kao i oslanjanjem na podršku obitelji i bliske okoline. S vremenom sam naučila jasnije prepoznati vlastite potrebe, tražiti odgovarajuće prilagodbe te zagovarati svoje pravo na pristupačno i ravnopravno obrazovanje. Htjela bih zahvaliti Medicinskom fakultetu u Mostaru te Uredu za studente s invaliditetom Sveučilišta u Mostaru na razumijevanju, podršci i omogućavanju odgovarajućih prilagodbi tijekom mog studiranja. Njihova otvorenost i spremnost na suradnju značajno su doprinijele stvaranju pristupačnijeg i inkluzivnijeg akademskog okruženja, u kojem sam imala priliku ravnopravno sudjelovati u nastavnom procesu i pokazati svoje znanje i sposobnosti.

8.2. Dobro je znati

Brošuru o pravima i oblicima potpore za sadašnje i buduće studente s invaliditetom izradila je Koordinacija pravobraniteljice za osobe s invaliditetom za podršku u visokom obrazovanju.

Ukoliko tijekom studiranja naiđete na kršenje prava na osnovi invaliditeta ili se želite savjetovati o mogućnostima ostvarivanja ili zaštite svojih prava, obratite se Uredu pravobraniteljice za osobe s invaliditetom. Uz središnji ured u Zagrebu, možete nam se obratiti i u našim područnim uredima u Osijeku, Splitu i Rijeci.

Pravobranitelj za osobe s invaliditetom

Savska cesta 41/3

10 000 Zagreb, Hrvatska

Tel.: 01 6102 170

ured@posi.hr

Područni ured Split

Ulica Domovinskog rata 44

21 000 Split, Hrvatska

Tel: 021/649 713

Područni ured Osijek

Ulica Hrvatske Republike 5

31 000 Osijek, Hrvatska

Tel: 031/293-352

Područni ured Rijeka

Ulica Nikole Cara 1

51 000 Rijeka, Hrvatska

Tel: 051/643-200

LiberatoMap je inovativna platforma koja pruža detaljne informacije o stupnju pristupačnosti objekata, turističkih atrakcija i parkirnih mjesta osobama s invaliditetom, roditeljima s djecom i starijih te slabo pokretnih osoba. To je interaktivna karta koja korisnicima omogućava lakše kretanje i organizaciju svakodnevnih obveza i kao takva je prva inovacija na području Europske unije.

Naš cilj je stvoriti inkluzivno društvo u kojemu svatko može sudjelovati punim kapacitetom. LiberatoMap potiče gradove i institucije da poboljšaju svoju infrastrukturu te pomaže u stvaranju održivog i inkluzivnog turizma.

Pridružite se LiberatoMap zajednici I budite dio pozitivnih promjena. Posjetite našu platformu, istražite pristupačnost vašeg grada i podržite inkluziju za sve!

Važna napomena: Zabranjeno je bilo kakvo umnožavanje dijela ili cijelog vodiča bez izričitog dopuštenja autora. Hvala vam na razumijevanju i poštivanju autorskih prava. Vaša podrška autorskim pravima doprinosi očuvanju i promicanju kvalitetnih izvora informacija za sve studente s invaliditetom.